

09-09-2015

Københavns Museum – Ledelsesberetning 2014

Sagsnr.
2015-0209833

Formål, opgaver og udviklingsperspektiver

Københavns Museum vil være en kendt og respekteret kilde til hovedstadens fortid og en relevant og nærværende platform for borgernes forskellige røster om dens nutidige livskvaliteter og dens valg for fremtiden.

Dokumentnr.
2015-0209833-1

Sagsbehandler
Anine Gunther

Museets ansvarsområde er fastlagt af Kulturstyrelsen. Københavns Museum formulerer hvert år en arbejdsplan med strategiske mål og prioriteringer såvel som konkrete og operationelle opgaver. Museet har det arkæologiske ansvar for København og Frederiksberg på vegne af Kulturstyrelsen.

Københavns Museum har i de seneste år fokuseret på København som storby og hovedstad, på byens nationale og internationale forankring, dens afhængighed og forbindelse med sin omverden, historisk og nutidigt. Den levende by København er museets emne, og museet ønsker at være en nærværende og relevant partner i byens og borgernes liv, og tage del i vigtige diskussioner, planer og dagsordener for København.

Med den stigende internationalisering, globalisering og migration er begreberne om historie og kulturel identitet under forandring og til diskussion i hovedstaden. Museet ønsker, ud fra sine samlinger og sin viden og med afsæt i nutidige problemstillinger, at skabe nysgerrighed og videbegærlighed omkring København. Museet ønsker at præsentere København som en moderne metropol med et engageret og levende forhold til byens historie og kulturarv. Det er museets ønske at medvirke til at skabe adgang til Københavns kultur og historie for alle borgere, og skabe en oplevelse af ejerskab til byen og dens historie.

Organisatorisk sammenlægning - Historie & Kunst

Kultur- og Fritidsudvalget besluttede i foråret 2014 at sammenlægge Københavns Museum, Nikolaj Kunsthal, Thorvaldsens Museum og Københavns Stadsarkiv i én fælles organisatorisk enhed. Den administrative og organisatoriske sammenlægning trådte i kraft d. 1. februar 2015 under navnet Historie & Kunst – og under ledelse af en ny fælles direktør.

Finansiering og omsætning

Københavns Kommune er Københavns Museums hovedtilskudsgiver. Staten yder endvidere et fast årligt driftstilskud samt øremærkede tilskud til blandt andet udstillinger, publikationer, registrering og undersøgelser.

Museets samlede omsætning – inklusive alle de arkæologiske undersøgelser – var på samme niveau i 2014 som i 2013 - 42 millioner kroner.

Museet sagde i august 2014 farvel til såvel museumsdirektør Jette Sandahl som antikvarisk leder, Søren Bak-Jensen, der havde fået stilling som direktør på Arbejdermuseet. I lyset af den forestående organisatoriske sammenlægning blev stillingerne ikke genopslået, og administrationschef Karen Bundgaard Andersen blev konstitueret som fungerende museumschef. De vakante stillinger medførte et mindre underforbrug, der blev overført til 2015.

Besøgstal

Københavns Museum havde i 2014 et samlet besøgstal på 58.641, et svagt fald i forhold til 2013. Faldet er dog så lille, godt 1.600, at det næppe kan tilskrives en enkeltstående begivenhed. Museet har siden foråret 2014 derimod været præget af mindre udstillingsaktivitet grundet usikkerhed og forberedelser til den kommende flytning af museet.

Museet har oplevet en eksplosiv tilvækst af interesserede brugere på facebook med knap 10.000 likes (3.300 i slutningen af 2013). Også museets hjemmeside har fortsat mange besøgende med omkring 35.000 unikke besøgende pr. kvartal. VÆGGENS placering på Den Røde Plads på Nørrebro viste dog et stort fald i antallet af brugere fra gennemsnitligt 22.000 på Axeltorv pr. kvartal til kun godt 7.000 på Den Røde Plads.

Den strategiske satsning på undervisning viste sig i et fortsat højt tal på 9.992 deltagende børn og unge i undervisningsaktiviteter i skoleåret 2014/2015.

Et nyt Københavns Museum

I 2014 blev der fra Københavns Kommunes side bevilget midler til at skabe et nyt Københavns Museum i Stormgade 18, i umiddelbar nærhed af andre væsentlige museer, som Nationalmuseet, Glyptoteket og Thorvaldsens Museum. Den nye beliggenhed forventes at give museet en lang række fordele, ligesom det giver mulighed for at gentænke og videreudvikle udstillingerne og brugen af samlingerne, så de bliver mere tilgængelige for byens borgere og gæster. Indflytning og åbning er planlagt til ultimo 2017/primus 2018 efter en omfattende restaurering og ombygning af den fredede bygning.

Et nyt magasin

I 2014 bevilgede Københavns Kommune midler til opførelse af en ny fælles magasinløsning for Københavns Museum og de øvrige enheder i Historie & Kunst. Det indebærer, at genstande, fotos og arkivalier samles på ét sted frem for som i dag på ti forskellige adresser, og

desuden at kulturarven i langt højere grad kan fremtidssikres for eftertiden på tidssvarende og behørig vis. Det nye magasin planlægges placeret indenfor 45 min fra Københavns centrum og forventes opført.

Samlingsarbejde

Samlingsarbejdet er et højt prioriteret område, da det er en forudsætning for, at museets samling kan anvendes i forsknings- og formidlingsøjemed.

I 2014 fortsatte arbejdet med at registrere og skabe overblik over samlingernes placering og bevaringstilstand. Der er blandt andet – med støtte fra Kulturstyrelsens bevaringspulje – udført en samlingsgennemgang af magasinet på Fælledvej.

Gennemgangen af magasinerne blev udført under meget vanskelige forhold, dels på grund af generelt uegnede lokalefaciliteter, men især på grund af skimmelvækst, der medfører behov for aktivt ventilerende åndedrætsværn og beskyttelsesdragter ved langvarigt arbejde i magasinerne.

På baggrund af samlingsgennemgangen blev der indsendt en kassationsansøgning til Kulturstyrelsen, som blev imødekommet.

Museet indsamlede i 2014 primært genstande i forbindelse med udstillingen Byens Natur.

Arkæologiske udgravninger

Cityringen:

I januar 2014 iværksattes den egentlige arkæologiske udgravning af arealet indenfor Metro-stationsboksen på Gammel Strand. Der fremkom hele seks forskellige faser af bolværker med tilhørende landankre. Opfyldsjorden herimellem bestod hovedsageligt af fundrige affaldsdeponeringer, der er en direkte kilde til ny viden om københavnernes liv og kontakter. Fund af fundamenter fra bygninger på havnen samt adskillige afløb og vandrør vidner om havnens mangeartede funktioner i perioden fra 1500-tallet til i dag.

I forbindelse med udgravningerne gennemførtes rundvisninger på hverdage og dertil en række åbent hus arrangementer på visse søndage, hvilket gav offentligheden mulighed for at følge arkæologernes arbejde i udgravningen.

Udover feltarbejdet på Gammel Strand, har arbejdet med Metro Cityringen været præget af efterbearbejdning, dvs. udarbejdelse af udgravningsberetninger og fundbearbejdning. Derudover påbegyndtes planlægningen af såvel bygherreberetninger samt videre publiceringsplaner ift. de samlede udgravningsresultater.

Nørregade

I efteråret 2014 påbegyndte HOFOR en intensiv fase med nedlæggelse af fjernvarme i store dele af Indre By. For museet medførte det et stort arkæologisk udgravnings- og tilsynsprojekt fra Nørreport, over Nørregade til Gammeltorv, Nytorv og videre vestpå til Lavendelstræde og Regnbue Plads. Projektet startede i sommeren 2014 og forventes afsluttet i december 2015.

Gravningen har indtil videre påvist vejlæg – måske tilbage til 1200-tallet samt en mulig forhistorisk brønd. Derudover er der udgravet en del af et tidlig 1500-tals fundament, der har tilhørt en anseelig bygning på det sydlige Nytorv. Arbejdet fortsætter i 2015.

Frederiksborggade

Forud for etableringen af en ny trappe til metrostationen ved Nørreport, udførte Københavns Museum en arkæologisk udgravning af renæssance voldgraven i Frederiksborggade i sommeren 2014. Udgravningen var simpel rent arkæologisk, men fundmæssigt overvældende. Der var i udgravningsstrategien lagt særligt vægt på at indsamle en god reference samling af metalgenstande og hele udgravningen blev minutiøst gennemgået med metaldetektor, hvilket er første gang, denne strategi er blevet brugt i en større arkæologisk udgravning i København. Resultaterne var gode, og museet har nu for første gang en større samling af brugsgenstande, mønter, klædesplomber, beslag, værktøj og andet metal fra København i perioden 1630-1650.

Kongens Nytorv:

I 2014 blev det vestlige område af Stationsboksen ved Kongens Nytorv undersøgt. Her blev dele af bastion, kurtine, brofundament, en vandmølle og voldgrav fundet og undersøgt, samt lige en del af Christian den 4.s befæstningsværk fra begyndelsen af 1600-tallet. Der blev derudover fundet flere vejforløb med forbindelse til det tidligere Østerport.

Relevans og nærvær i København

Københavns Museum arbejder med at skabe adgang til kulturen for alle borgere og skabe en oplevelse af ejerskab blandt borgerne til byen og byens historie. Derfor arbejder museet med en differentieret, rummelig og målgruppeindrettet formidlingsstrategi, der har til formål at nå mange forskellige bruger- og borgergrupper. I 2014 arbejdedes der således med formidlingstiltag som:

Fortiden Under Os

Arkæologi udstilling med fund fra arkæologiske udgravninger i København kan ses i en helt særlig arkæologiudstilling om at bo på stedet

København. Her har københavnere og andre eksperter - sammen med museets arkæologer – sat ord på de mange fund og deres betydning i dag.

Søren Kierkegaard – Kærlighedens Genstande og Gerninger

I anledningen af 200-året for Kierkegaards fødsel revitaliserede museet sin samling af genstande fra og omkring Søren Kierkegaard. Det skete gennem en nyfortolkning af museets genstande i kombination med en nyindsamling af genstande og fortællinger. Til udstillingen bidrager københavnere fortløbende med egne genstande og fortællinger, der knytter sig til kærlighedens væsen i det 21. århundredes København.

Udstilling om Jens Olsens Verdensur

I samarbejde med Københavns Borgerservice, blev der lavet ny opbygning af udstillingen om Jens Olsens Verdensur. Udstillingen fortæller historien om det unikke urs tilblivelse, om manden bag uret og om, hvordan det endte på Københavns Rådhus. Udstillingen giver samtidig besøgende mulighed for at dykke dybere ned i urets funktioner og virkemåde og for at reflektere over, hvordan det mekaniske ur - tusinder af år frem i tiden - fortsat vil kunne vise stjernehimlen over Rådhuset, klokkeslettet i andre verdensdele og højtidernes årlige forskydninger.

Byens Natur/ Urbane Nature:

Byens Natur/ *Urban Nature* er museets hidtil største samlede satsning med flere udstillinger og projekter der lægger sig ind under temaet, *byens natur*. Af udstillinger og projekter indgår: temaudstilling med titlen Byens natur, en deltagerbaseret udstilling, *Drømmen om en by*, skabt af Shane Brox; *Growflow*, et længerevarende undervisnings- og workshopprogram udviklet med otte skoleklasser med forankring i museets forhave; museets baghave blev omdannet til et have-kunstværk af den amerikanske skulptør, Barbara Cooper. Barbara Cooper opholdt sig fra 1. december 2013- 31. januar 2014 i København gennem et Artists in Residence legat under Cph Air. Byens Natur/ Urban Nature åbnede 30. april 2014.

100 % København

Udstillingen åbnede i juni 2014. Den kredser om, hvad københavnsk identitet er, og giver et øjebliksbillede af, hvordan 100 statistisk repræsentative københavnere ser ud, og hvad de mener og tror på. Udstillingen er blevet til i samarbejde med Københavns Internationale Teater.

VÆGGEN

Københavns Museums prisbelønnede digitale VÆGGEN, har dels stået på Axeltorv og sidste kvartal 2014 på Den Røde Plads på Nørrebro. Efter en borgerafstemning i El Paso, Texas blev det i 2014 besluttet af lave en digital VÆG med forbillede i Københavns Museum. Medarbejdere fra Københavns Museum har i den

forbindelse fungeret som konsulenter for museumsfolk i El Paso og rådgivet om den nye søstervæg, der åbnede i februar 2015. Til åbningen deltog blandt andet Kultur- og Fritidsborgmesteren i Københavns Kommune.

Grænsefladen Gammel Strand

I sommeren 2014 åbnede fotoudstillingen Grænsefladen Gammel Strand på metrohegnet v. de arkæologiske udgravninger.

Kærlighed i byen

I forbindelse med Copenhagen Photo Festival afholdt museet en mindre konkurrence og fotoudstilling om kærlighed i byen.

Skoletjeneste

Museets skoletjeneste har i 2014 haft fokus på at understøtte den nye folkeskolereform bl.a. ved at arbejde med længerevarende undervisningsforløb og ved at tilbyde forløb til byens folkeskoler via kommunens Åben Skole-satsning.

Arrangementer og aktiviteter

Københavns Museum har i 2014 haft sit hidtil mest intense arrangementsprogram med mange besøgende til alt fra akvaponiske workshops til et egentligt grøntmarked i Absalonsgade ved museet